

het hulpverleningsgesprek, waarmee ze de bruikbaarheid door anderen dan hulpverleners onderstreept. Ook in de paragraaf over vraagtechnieken komen de bekende vormen aan bod, waarbij ik vooral de *do's* en *don'ts* bij het spreken met kinderen verhelderend vond. Een voorbeeld? In gesprekken met jongere kinderen zijn samenvattende vragen niet erg bruikbaar omdat deze kinderen dat vaak opvatten als een vervelende herhaling van voorgaande stappen.

Ten slotte brengt Delfos de drie eerder behandelde gebieden, de ontwikkeling van kinderen, voorwaarden en gesprekstechnieken, samen in het slothoofdstuk 'Gespreksvoering naar leeftijd'. In dit hoofdstuk beperkt ze zich tot een overzicht van de meer leeftijds specifieke elementen, de grote lijnen heeft de lezer al eerder tot zich kunnen nemen.

Het interviewen van kinderen vraagt zowel kennis van de ontwikkeling die een kind doormaakt als een zeker inlevingsvermogen van de volwassen interviewer. Dit betekent dat het interviewen van kinderen een vak apart is, waarvoor het boek van Delfos aanknopingspunten biedt. Het boek is praktisch van opzet. Hoewel het boek zich in eerste instantie wat meer richt op jeugdhulpverleners is het, juist ook door de praktische opzet, bruikbaar voor andere personen die wel eens jonge kinderen interviewen. Dat geldt zeker voor het laatste deel van het boek, waar de auteur zich nadrukkelijker bezighoudt met verschillende vormen van gesprekken.

Reactie op Jacob van der Wel

Martine Delfos

In de recensie van Jacob van der Wel wordt mijn boek over gespreksvoering met kinderen geplaatst in het kader van vraaggericht werken. Op zich niet verwonderlijk door de nadruk die in het boek gelegd wordt op het respecteren van de deskundigheid van het kind zelf en het kind als uitgangspunt te nemen. Vraaggericht werken is echter een methode van hulpverlening, terwijl het boek vooral een attitude in communicatie voorstaat. Het belang van het boek is voor mij minder de aandacht voor technieken dan juist het implementeren van een respectvolle attitude. Juist daar zit een probleem. Een attitude laat zich nauwelijks vangen in een methode en in de hulpverlening zijn we vaak op zoek naar methoden en, nog liever, in protocollen vast te leggen gedrag.

Het is inderdaad verwonderlijk dat er geen handboek voor gespreksvoering met kinderen bestond en het succes van de vertalingen maakt duidelijk dat dit voor andere landen net zo goed geldt.

In iedere druk van mijn boeken corrigeer ik en vul ik aan. Het verheugt mij dan ook de kritiek te lezen over het gebrek aan aandacht voor de setting voorafgaand aan het gesprek. Het is zinnig om daar aandacht aan te besteden.

In een volgende druk zal *Luister je wel naar mij?* benoemd worden als deel 1, omdat het de bedoeling is dit jaar een tweede deel uit te brengen, namelijk communiceren met pubers: *Ik heb ook wat te vertellen!* Daarin zal de socratische methode gepresenteerd worden.